

Binnen de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister en de Staatssecretaris van van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het jaarverslag met betrekking tot de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) over het jaar 2019 (Kamerstuk 35 470 IV, nr. 1).

De voorzitter van de commissie,
Paternotte

De adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

Inhoud	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
• Inbreng van de leden van de VVD-fractie	2
• Inbreng van de leden van de PVV-fractie	2
• Inbreng van de leden van de CDA-fractie	3
• Inbreng van de leden van de D66-fractie	5
II Reactie van de bewindspersonen	5

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Jaarverslag Koninkrijksrelaties en het BES fonds 2019. Graag willen zij de Minister een aantal vragen voorleggen.

Ten eerste willen de leden van de VVD-fractie graag van de Minister weten wat zij gaat doen om er voor te zorgen dat de informatiebeveiliging van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) op orde komt. In het verantwoordingsonderzoek concludeert de Algemene Rekenkamer dat aanwijzingen door de Rijksministerraad aan de Landen niet hebben geleid tot begrotingen die voldoen aan afgesproken normen of tot een hogere kwaliteit van het financieel beheer. Deze leden willen graag van de Minister weten hoe zij deze conclusie van het Algemene Rekenkamer beoordeelt.

Voorts wijzen deze leden de Minister op de conclusie van de Algemene Rekenkamer dat er een grote achterstand is bij het vaststellen van de jaarrekeningen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en dat geen van de vastgestelde jaarrekeningen een goedkeurende accountantsverklaring heeft voor het financiële toezicht. Welke gevolgen heeft dat? Hoe kan het financiële toezicht verbeteren?

Tot slot willen de leden van de VVD-fractie graag weten wanneer het onderzoek naar gedifferentieerde normen voor onder andere het financieel beheer van de BES-eilanden volgens de Minister gereed zal zijn. In hoeverre is het nu al mogelijk om met gedifferentieerde normen te werken?

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het Jaarverslag Koninkrijksrelaties en het BES fonds 2019 en hebben daarbij enkele vragen.

Zijn er Nederlanders werkzaam in de integriteitskamer, de Raad van Toezicht en het secretariaat (p. 11), zo vragen de leden van de PVV-fractie. Indien dit niet het geval is vragen de leden wat de reden daarvoor is.

Deze leden vragen hoeveel procent van het fysieke herstel door Nederlandse bedrijven is uitgevoerd (p. 11).

De leden van de PVV-fractie verzoeken een overzicht van alle politici, ambtenaren, overheidsbedrijven, organisaties in de (semi-) collectieve sector en private ondernemingen van wie/waarvan criminele betrokkenheid door middel van onderzoeken tot nu toe is aangetoond en naar wie nog een onderzoek loopt (p. 12).

Deze leden vragen of onderschepte illegale immigranten vanuit Venezuela ofwel worden teruggestuurd ofwel naar de eilanden worden overgebracht (p. 14).

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het Jaarverslag en de Slotwet Koninkrijksrelaties en het BES-fonds 2019 en hebben daar nog enkele vragen bij.

Rechtshandhaving/versterken rechtsstaat.

De leden van de CDA-fractie constateren dat het jaarverslag veel financiële en organisatorische informatie bevat over het Team Bestrijding Ondernijning, het Recherche Samenwerkingsteam en de flexpool van de Koninklijke Marechaussee. Maar gemist wordt welke resultaten bereikt zijn met deze investeringen in de rechtshandhaving en het versterken van de rechtsstaat in de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Welke initiatieven zijn in 2019 ontplooid om – in lijn met de brief van de Staatssecretaris d.d. 17 juni 2019 (Kamerstuk 35 200 IV, nr. 8) – de Kamer jaarlijks te informeren over de behaalde resultaten van de recherche-samenwerkingsteams mede op basis van een analyse van het regionaal criminaliteitsbeeld van de landen? Bestaat er al zo'n criminaliteitsbeeld? Kan dat gedeeld worden met de Tweede Kamer?

Kan de Staatssecretaris inzicht geven hoeveel crimineel vermogen er in 2019 mede met inzet van personele en financiële ondersteuning vanuit Nederland in de landen in het Koninkrijk is afgenomen?

Is het juist dat gedurende nagenoeg geheel 2019 de positie van Procureur-Generaal op Aruba vacant was? Zijn er geen goede kandidaten beschikbaar voor de opvolging? Wanneer verwacht de Staatssecretaris dat er een nieuwe PG aangesteld zal worden? Is dit niet een goed moment om alleen al uit kostenaspect te beslissen tot het aanstellen van één PG voor zowel Aruba als de rest van het Caribisch deel van het Koninkrijk? Welke financiële inspanning is er in 2019 geleverd aan Sint Maarten om de gevangenis te verbeteren? Tot welke verbeteringen heeft dat geleid? Zijn de toegezegde containercellen daadwerkelijk geleverd en zijn deze inmiddels onderdeel van de detentie-faciliteiten? Indien dit niet het geval is, kan de Staatssecretaris dan uitleggen waarom dit niet gerealiseerd is?

Wederopbouw Sint Maarten.

De leden van de CDA-fractie vragen wat het oordeel van de regering is over de effectiviteit van de inzet van de Wereldbank c.q. het Trustfund ten aanzien van de opbouw van Sint Maarten. Deelt de regering de opvatting van de Rekenkamer dat woningen en scholen nog niet voorbereid zijn op een volgend orkaanseizoen en dat het onduidelijk is welk deel van de beschadigde scholen wel hersteld zijn? Wat is de betekenis van het feit dat van de 1100 herstelde huizen er 669 hersteld zijn door het Rode Kruis met middelen uit een inzamelingsactie? Wat zegt dit over de effectiviteit van het Trustfund? Graag een reactie van de Staatssecretaris op de aanbevelingen van de Rekenkamer, met name op de vraag of hij de noodzaak onderschrijft om te komen tot een aanzienlijke versnelling van de wederopbouw van Sint-Maarten. Wordt er prioriteit toegekend aan herstel van huizen en scholen? Is het opportuun om in het licht van de actualiteit na te denken om de nog niet door Nederland in het Trustfund gestorte middelen te betrekken bij de verdere liquiditeitssteun aan Sint Maarten in het kader van de coronacrisis?

Informatiebeveiliging van RCN/SSO-CN.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom het zo lang duurt en waarom het zo weerbarstig is om de reeds in 2018 door de Algemene Rekenkamer geformuleerde aanbevelingen zodanig te implementeren dat er een substantiële verbetering te zien is. Welke acties zijn ondernomen, welke doelen zijn gesteld? Wanneer is de informatiebeveiliging volledig op orde?

Financieel beheer en toezicht BES-eilanden.

Deze leden vragen of de Staatssecretaris bereid is om vormen van conditionaliteit in te brengen in de financiering van Caribisch Nederland, met name op het terrein van de kwaliteit van het financieel beheer. Hoe kan bevorderd worden dat de uitvoeringskracht van met name Sint Eustatius en Bonaire verbetert, daar waar het gaat om financieel beheer? Wat is de stand van zaken van het verbeterplan financieel beheer 2.0?

Economie en landbouw.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk allemaal kwetsbare, eenzijdig op toerisme georiënteerde economieën hebben. Zeker tijdens de huidige coronacrisis levert dat aanzienlijke problemen op, maar al eerder leidde de problematische situatie in Venezuela al tot een forse stijging van de kosten van levensonderhoud op de benedenwindse eilanden. Al vele jaren bestaat de wens om de economie te diversifiëren, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van eigen vormen van professionele landbouw en veeteelt, iets wat op andere eilanden in de regio succesvol lijkt te gebeuren. Kan de Staatssecretaris aangeven welke activiteiten in 2019 op Saba, Sint Eustatius en Bonaire ondernomen zijn om meer te investeren in eigen voedselvoorziening? Kan de Staatssecretaris dezelfde vraag beantwoorden voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten: in welke mate is door middel van financiële steun aan die ontwikkeling bijgedragen?

Bevolkingsgroei Bonaire.

Deelt de regering de waarneming van de leden van de CDA-fractie dat de bevolking op Bonaire qua aantal de laatste jaren groeiende is? Kan over de jaren 2016, 2017, 2018 en 2019 aangegeven hoe de omvang van de bevolking zich ontwikkeld heeft en kan inzicht worden gegeven hoe een eventuele groei te verklaren is: vanuit welke landen of windstreken zijn er mensen naar Bonaire gekomen? Wat betekent de bevolkingsaanwas voor de publieke middelen en faciliteiten op het eiland: zijn die in voldoende mate aanwezig of gaat dit ten koste van de oorspronkelijke bevolking? Klopt de waarneming dat veelal vermogende mensen (dure) huizen opkopen op Bonaire, daarmee de prijzen van huizen fors omhoog stuwend? Wat betekent dat voor de oorspronkelijke bevolking van Bonaire, ook voor hun mogelijkheden om (nog) een huis te verwerven? Is er voldoende zicht op de aard van het vermogen waarmee nieuwe inwoners van Bonaire onroerend goed aankopen? Is het noodzakelijk dat hier specifiek beleid voor wordt gemaakt? Is er ondermijningsbeleid op het eiland?

Belastinginning Caribisch Nederland.

De leden van de CDA-fractie vragen in welke mate de Openbare lichamen in Caribisch Nederland (Saba, Sint Eustatius en Bonaire) een eigen belasting-areaal hebben en in welke mate ze hier ook daadwerkelijk gebruik van maken. Kan de Staatssecretaris aangeven welke lokale

belastingdruk er op deze eilanden bestaat en kan dit afgezet worden tegen de belastingdruk die inwoners van Nederlandse gemeenten op zich af zien komen?

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Jaarverslag Koninkrijksrelaties en BES-fonds 2019. Gedegenheid van het Jaarverslag springt in het oog, alsook de onderbouwing van de verscheidene aandachtsgebieden. Deze leden hebben nog wel enkele vragen over het Jaarverslag.

De leden van de D66-fractie lezen dat de RMR op 12 juli 2019 het besluit heeft genomen tot het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 34 269, nr. 5). Tegen dit besluit is door Curaçao kroonberoep aangetekend. Deze procedure was eind 2019 nog niet afgerond. Kan de regering aangeven wat de laatste stand van zaken is, zo vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie vragen of de onderbouwing wat betreft het aantal rechterlijke ambtenaren ter ondersteuning van de Rechterlijke macht (Justitie en Veiligheid) van de «Bijdragen aan andere begrotingsstukken» (p. 21) verder gespecificeerd kan worden (in bijvoorbeeld fte's).

Deze leden vragen of een meer specifieke omschrijving van de realisatiekosten van de categorie «Onderzoek, Kennisoverdracht en Communicatie Bijdragen aan medeoverheden» mogelijk is (zie tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur, p. 25).

De leden van de D66-fractie vragen wat de reden is voor het nauwelijks factureren van kosten voor de geleverde bijdrage aan de Nationale Politie van Sint-Maarten (KPSM, p. 33).

II Reactie van de bewindspersonen